

MATURITNÍ OKRUHY

Předmět: Základy společenských věd

Školní rok: 2025/2026

**Vypracovala: Mgr. Lucie Drbal Kolaříková, Mgr. Hana Šebková, Mgr. Jitka Vendlová,
Mgr. MgA. Vít Zeman, Ph.D.**

Schváleno ředitelem školy dne: 30. září 2025

1. Psychologie jako věda, předmět psychologie
Základní a aplikované obory psychologie, metody zkoumání v psychologii
Vývojová psychologie
Podstata lidské psychiky
Determinace lidské psychiky, vztah organismu a prostředí
2. Duševní procesy – čítí, vnímání, představivost, myšlení a řeč, pozornost, paměť, emoce
Učení – druhy, fáze, výsledky, faktory ovlivňující učení
3. Osobnost – vlastnosti osobnosti
Temperament, charakter, schopnosti
Zaměřenost, Maslowova hierarchie potřeb
4. Sociologie jako věda, předmět sociologie
Socializace – činitelé, výsledky, společenské normy, soc. role, pozice, sociální stratifikace
5. Základní soc. útvary, soc. skupina – její druhy
Komunikace, řešení konfliktů
Rodina – funkce, krize současné rodiny
Současné sociologické problémy
6. Politologie jako věda, směry politologie
Stát – definice, znaky, funkce, teorie státu, typy a formy státu
7. Politický systém ČR
Obecná charakteristika, Ústava ČR
Vláda, parlament, soudy, územní samospráva, legislativní proces
8. Demokracie
Demokracie a její principy, nedemokratické režimy, demokracie přímá a nepřímá, její formy
Dělbá moci – princip brzd a rovnovah
Lidská práva – definice, VDLP, Charta 77, LZPS

9. Politika a politické subjekty
Politická participace, politické strany (dělení, založení, financování), volby a volební systémy, politický extremismus
Občanská společnost
10. Mezinárodní vztahy a globalizace
Subjekty mezinárodních vztahů, nástroje mezinárodní politiky
Evropská unie
ČR v Evropské unii
OSN, NATO a další mezinárodní organizace
11. Teorie práva
Právní řád ČR – prameny, právní normy – tvorba, platnost, právní vztahy, účastníci právních vztahů, systém práva - právo veřejné a soukromé
Právní instituce – soudy, státní zastupitelství, advokacie, notářství, ombudsman
Soustava soudů
12. Občanské právo
Právo věcné (vlastnictví, spoluvlastnictví, držba, dědické právo...)
Právo závazkové – smlouvy, druhy
Civilní soudní řízení
13. Rodinné a pracovní právo
Vznik a zánik manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi, náhradní rod. péče
Úřad práce, pracovně právní vztahy, vznik a zánik prac. poměru, prac. řád, mzda, prac. doba
14. Ekonomie a ekonomika
Ekonomie jako věda, rozdělení ekonomie
Základní ekon. otázka, ekonomické systémy, ekonom. subjekty, hospodářský proces, výrobní faktory
15. Trh, jeho fungování a peníze
Druhy trhu, nabídka, poptávka, cena, konkurence, zákony trhu
Podstata a funkce peněz, cenné papíry
Bankovní systém
16. Národní hospodářství
Kritéria hodnocení národního hospodářství
Hospodářská politika – cíle, nástroje hosp. politiky
Hospodářský cyklus

17. Státní rozpočet
 - Daňová soustava
 - System zákonného pojištění, komerční pojištění

18. Etika
 - Vymezení zákl. pojmů (morálka, mrav, norma...)
 - Antická a křesťanská etika, moderní etika
 - Současné etické problémy

19. Náboženství
 - Podstata náboženství, vztah víry a filosofie
 - Křesťanství a další světová náboženství
 - Sekty
 - Význam víry v současnosti

20. Filosofie jako věda, její vznik
 - Zdroje filosofování, filosofické disciplíny
 - Antická filosofie před Sokratovská

21. Filosofie starověku
 - Sokrates, Platon, Aristoteles
 - Doba helénismu – epikureismus, stoicismus, skepticizmus

22. Středověká a renesanční filosofie
 - Období patristiky, scholastiky, sv. Augustin, Tomáš Akvinský, spor o univerzálie
 - Renesance, humanismus, reformace – vědecké objevy, Niccolo Machiavelli, Thomas Hobbes, Francis Bacon, Martin Luther

23. Racionalismus, empirismus, osvícenství, německá klasická filosofie
 - René Descartes, Baruch Spinoza, Gotfried W. Leibnitz, John Locke, G. Berkeley, D. Hume
 - Montesquieu, Voltaire, Jean J. Rousseau, Imanuel Kant, Georg Wilhelm Friedrich Hegel

24. Filosofie 19. a 20. století
 - Pozitivismus, materialismus, marxismus
 - Iracionalismus, voluntarismus
 - Pragmatismus, fenomenologie, filosofie existence a existencialismus